

Θέμα: Εμείς τα παιδιά εδώ κι αλλού

Τάξεις: Β' ως και Δ'

Θεματική Εξακτίκωση:

Συνολική Διάρκεια: 8 διδακτικές ώρες

Προτεινόμενη Διδακτική Πορεία

Θεματική Ενότητα Α': *Τα παιδιά στην Ελλάδα και στις πέντε ηπείρους*

Διάρκεια: δύο διδακτικές ώρες

Διδακτικοί Στόχοι: Οι μαθητές να μπορέσουν:

- Να αναγνωρίσουν ότι τα παιδιά στο περιβάλλον τους μπορεί να προέρχονται από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα.
- Να γνωρίσουν τις 5 ηπείρους που κατοικούν παιδιά και να προσδιορίσουν τη θέση τους στον παγκόσμιο χάρτη και στην υδρόγειο μπάλα που θα κατασκευαστεί, η οποία θα αναπαριστά την υδρόγειο σφαίρα, αλλά θα απεικονίζει μόνο τις ηπείρους.
- Να κατανοήσουν ότι τα σύνορα που χωρίζουν τις ηπείρους μεταξύ τους είναι «τεχνητά».
- Να μάθουν πως οι χάρτινες βαρκούλες (ήδη οικείες σε αυτά) προέρχονται από την Κίνα.

- Να συνειδητοποιήσουν πως έχουν πολλά κοινά με παιδιά από όλον τον κόσμο (μέσα από τα γράμματα).

Δραστηριότητα 1^η: «Ένα ταξίδι στον κόσμο»

Διδακτική πορεία: Κάποιος μας χτυπά την πόρτα. Την ανοίγουμε και βλέπουμε ένα κουτί με γράμματα, προφανώς ήταν ο ταχυδρόμος. Ανοίγουμε και διαβάζουμε τα γράμματα, τα οποία φτιάξαμε με βάση τα σχολικά εγχειρίδια του ΚΕΔΑ και προέρχονται από παιδιά Ελλήνων που μένουν στο εξωτερικό αλλά και γράμματα από παιδιά με φωτογραφίες από άλλες χώρες που προέρχονται από προσωπική μας αλληλογραφία στο παρελθόν, οι μαθητές τα χαζεύουν και μεταφράζουμε μερικά ενδεικτικά. Έτσι, γίνεται η πρώτη επαφή των μαθητών με τα παιδιά από άλλες χώρες, άλλες περιοχές της γης. Τους ενθαρρύνουμε λοιπόν για ένα ταξίδι στη γη. Πώς θα ήταν η γη αν ταξιδεύαμε με ένα χάρτινο караβάκι; Αυτό το γνωστό σε όλους караβάκι, γνωρίζετε πως μας ήρθε από την Κίνα, όπου αποτελεί είδος χειροτεχνίας «origami». Ακόμη τους αναφέρουμε για την προέλευση του Караγκιόζη από την Τουρκία.

Τους δείχνουμε την υδρόγειο μπάλα που απεικονίζει τις 5 ηπείρους με ίδιο χρώμα. Τους δείχνουμε έτσι πως μοιάζει το σχήμα της γης και η θέση και το σχήμα των 5 ηπείρων. Οι 5 ήπειροι έχουν το ίδιο χρώμα που σημαίνει ότι η γη είναι παντού ίδια, μάλιστα κάποτε ακόμη και η Ευρώπη και η Ασία ήταν ένα κοινό κομμάτι που λεγόταν «Ευρασία», ο άνθρωπος όμως ήθελε να τη σπάσει και αυτή σε δύο κομμάτια «την Ευρώπη» και «την Ασία». Κλπ. Συμπέρασμα τα «σύνορα είναι τεχνητά». Στη συνέχεια βλέπουμε τις 5 ηπείρους και σε έναν παγκόσμιο χάρτη και το κάθε παιδί ζωγραφίζει το δικό του χάρτη. Όλες οι ήπειροι θα ζωγραφιστούν με ίδιο χρώμα αλλά θα ζωγραφίσουμε τα σύνορα και το όνομά τους με μαύρο χρώμα.

Ακούμε το τραγούδι «Τα παιδιά ζωγραφίζουν στον τοίχο» με ειδική μνεία τους στίχους: «Σ' αγαπώ και ο απέραντος κόσμος μοιάζει με μικρή πολιτεία...».

Δραστηριότητα 2^η:

Διδακτική πορεία: Σχηματίζουμε κύκλο με τους μαθητές καθισμένους και όλοι μιλούν για τον εαυτό τους, την οικογένειά τους και αν γνωρίζουν παιδιά από άλλα μέρη ή/και χώρες (καθοδηγητικές ερωτήσεις: σε τι διαφέρουν από εσάς, σε τι μοιάζουν με εσάς).

Ερωτήματα επέκτασης: Ξέρετε παιδιά από άλλες χώρες ή που να μένουν σε άλλη χώρα; Σας έχουν δείξει κάποια παιχνίδια από εκεί;

Υλικά: γράμματα, φάκελοι, γραμματόσημα, υδρόγειος σφαίρα, φύλλο εργασίας, παγκόσμιος χάρτης, ραδιόφωνο και τραγούδι.

Αξιολόγηση: Η αξιολόγηση θα γίνει με βάση την συμμετοχή των μαθητών στη συζήτηση κι ανταπόκριση στο να ζωγραφίσουν όλες τις ηπείρους και την κατανόηση των στίχων του τραγουδιού (Σ' αγαπώ... κι ο απέραντος κόσμος πόσο μοιάζει με μικρή πολιτεία).

Διαθεματικά Σημεία: *Γεωγραφία:* Επαφή με υδρόγειο μπάλα, παγκόσμιο χάρτη, *Εικαστικά:* Ζωγραφική χάρτη, κατασκευή βάρκας από σελίδα χαρτιού, *Μουσική:* Ακούνε και τραγουδάνε το τραγούδι «τα παιδιά ζωγραφίζουν στον τοίχο», *Γλώσσα:* Ανάγνωση γραμμάτων.

Οργάνωση των μαθητών: στην ολομέλεια της τάξης και ατομικά

Θεματική Ενότητα Β': Παιδικά παιχνίδια από άλλες χώρες και από την πόλη μας

Διάρκεια: 2 - 4 διδακτικές ώρες

Διδακτικοί Στόχοι: Οι μαθητές να:

- Να μάθουν τα παιχνίδια των παιδιών σε διάφορα σημεία του κόσμου στην σύγχρονη πραγματικότητα.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι παίζουν παιχνίδια που ήρθαν στη χώρα μας από κάποιες άλλες χώρες (σχετικό βίντεο με κρίκετ).
- Να αναγνωρίσουν τα κοινά παιχνίδια που έχουν με συμμαθητές τους ακόμη κι αν προέρχονται από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα.
- Να μάθουν παιχνίδια που παίζονται από χώρα σε χώρα παραλλαγμένα και να αντικρύσουν το διαφορετικό ως διαφορετική έκφραση κάτι κοινού.
- Να παίξουν ένα παιχνίδι από άλλη χώρα.

Δραστηριότητα 1^η: «Μαθαίνω για τα παιχνίδια ταξιδεύοντας»

Διδακτική πορεία: Ας ασχοληθούμε με εκπαιδευτική τηλεόραση. Στη δραστηριότητα αυτή θα ετοιμάσουμε ρεπορτάζ με θέμα «Το παιχνίδι μια σοβαρή ασχολία!». Προκειμένου να λύσουμε τον προβληματισμό που είχαμε στο τέλος της προηγούμενης δραστηριότητας της αφόρμησης, σχετικά με τα παιχνίδια ανά τον κόσμο, λέμε στους μαθητές να ανοίξουμε την τηλεόραση στο κανάλι «Παιχνίδι για όλους»! Μάλιστα, κάνουμε σχετική αναφορά σε εκπαιδευτικά προγράμματα της NEPIT που είναι καλό να παρακολουθούμε. Χωρίζουμε τους μαθητές σε 5 ομάδες των 3 ατόμων, καθεμία από τις οποίες θα αναλάβει να ενημερώσει την υπόλοιπη τάξη

σχετικά με το παιχνίδι σε μία από τις 5 ηπείρους. Ένας μαθητής από κάθε ομάδα θα αναλάβει το ρόλο του δημοσιογράφου, στον οποίο θα δώσουμε μια κάρτα με 2 ερωτήσεις, στις οποίες θα ψάξει απαντήσεις με βάση τις χώρες που θα επισκεφθεί από κάθε ήπειρο. Οι υπόλοιποι δύο μαθητές της κάθε ομάδας, θα απαντούν στις ερωτήσεις αυτές, σε μια ο καθένας, αφού θα τις γνωρίζουν ως ταξιδιώτες στις ηπείρους αυτές. Οι απαντήσεις τους θα συνοδεύονται από σχετικά βίντεο, που αντλήσαμε από το YouTube και ανάλογες εικόνες.

Καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως «Το παιχνίδι μπορεί να μη φαίνεται και τόσο σπουδαία δραστηριότητα, κι όμως είναι πολύ σημαντική! Το παιχνίδι είναι ο κύριος τρόπος με τον οποίο τα παιδιά ωριμάζουν μεγαλώνοντας».

Δραστηριότητα 2^η: Συζήτηση στον κύκλο

Διδακτική πορεία: Οι μαθητές συζητούν στον κύκλο για τα παιχνίδια που παίζουν και βρίσκουν ομοιότητες. Αν υπάρχουν μαθητές ρομά η συζήτηση επεκτείνεται στα δικά τους παιχνίδια που είναι ίδια ή παρόμοια με αυτά που παίζουν όλα τα παιδιά.

Δραστηριότητα 3^η: Συζητώ και παίζω περίεργα παιχνίδια»

Διδακτική πορεία: Συζήτηση με βάση τον παγκόσμιο χαρακτήρα του παιχνιδιού και ως προς τις πιο υγιείς μορφές του (στην εξοχή, ομαδικό).

Μαθησιακό προϊόν: το παιχνίδι στην αυλή του σχολείου από μια χώρα που εμείς επιλέξαμε, και δε γνωρίζουμε στη χώρα μας (μοιάζει με μπόουλινγκ).

Ερωτήματα επέκτασης: Είδαμε ότι όλα τα παιδιά ανά τον κόσμο θέλουν να παίζουν και μάλιστα μοιράζονται και κοινά ή παρόμοια παιχνίδια. Έχουν όλα, όμως, αυτή τη δυνατότητα;

Υλικά: Υπολογιστής και προτζέκτορας (βίντεο από YouTube), Καρτέλες με τις ερωταποκρίσεις των παιδιών που θα αναλάβουν την ενημέρωση σχετικά με κάθε ήπειρο, μπάλα, πέτρες.

Αξιολόγηση: Η αξιολόγηση μπορεί να γίνει με βάση το βαθμό προθυμίας για συμμετοχή στο παιχνίδι που θα παίζουμε στην αυλή του σχολείου από μια χώρα που εμείς επιλέξαμε, και δε γνωρίζουμε στη χώρα μας (μοιάζει με μπόουλινγκ) και κατά πόσο θα εκφράσουν την επιθυμία τους να το υιοθετήσουν στην καθημερινότητά τους.

Διαθεματικά Σημεία: Γλώσσα: Ανάγνωση περιοδικών, καρτελών, εξάσκηση στην αποκωδικοποίηση και κατανόηση προφορικού και γραπτού λόγου, συζήτηση στην

ολομέλεια, *Φυσική Αγωγή*: Το παιχνίδι που θα παίξουμε από τη Γεωργία με μπάλα και πέτρες, *ΤΠΕ*: Παρακολούθηση σχετικών βίντεο.

Οργάνωση των μαθητών: Η τάξη θα χωριστεί σε πέντε ομάδες των τριών ατόμων, κάθε ομάδα και μία ήπειρος.

Θεματική Ενότητα Γ': Οι δυσκολίες και τα δικαιώματα των παιδιών

Διάρκεια: 2 – 3 διδακτικές ώρες

Διδακτικοί Στόχοι: Οι μαθητές να μπορέσουν:

- να συζητήσουν για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν κάποια παιδιά ανά τον κόσμο και για τους πιθανούς κινδύνους που μπορεί αυτά να διατρέχουν.
- να εκτιμήσουν πράγματα που θεωρούν δεδομένα (πρόσβαση στη διαδικασία της μάθησης και χρόνος και δυνατότητα ενασχόλησης με παιχνίδι).
- να ευαισθητοποιηθούν απέναντι σε αυτά τα παιδιά και να δραστηριοποιηθούν για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.
- να ενημερωθούν ότι όλα τα παιδιά έχουν κάποια βασικά δικαιώματα, να τα γνωρίσουν και να μάθουν έτσι να υπερασπίζονται τον εαυτό τους, να σέβονται τους άλλους, να βοηθούν τους αδυνάτους.
- να ευαισθητοποιηθούν απέναντι σε κάθε περίπτωση παραβίασής τους.

Δραστηριότητα 1^η: «Ας κάνουμε τον κόσμο καλύτερο, μπορούμε!»

Διδακτική πορεία: Θα προσπαθήσουμε να εκμαιεύσουμε μέσα από σχετική συζήτηση από τους μαθητές ότι κάποια παιδιά αναγκάζονται να δουλεύουν και δεν έχουν χρόνο να παίζουν με τους φίλους τους και ούτε καν να πηγαίνουν σχολείο (π.χ. παιδιά φαναριών). Στο σημείο αυτό θα χωρίσουμε τους μαθητές σε 5 ομάδες και θα δώσουμε στην κάθε ομάδα από ένα περιοδικό. Το περιοδικό αυτό θα το φτιάξουμε εμείς, με τίτλο «Ας κάνουμε τον κόσμο καλύτερο, μπορούμε!» και θα το εκδώσουμε μαζί με τη σχολική εφημερίδα.

Θα περιέχει κάποιες σχετικές εικόνες με αντίστοιχες λεζάντες, πάνω στις οποίες θα ακολουθήσει συζήτηση αρχικά στα πλαίσια της κάθε ομάδας και στη συνέχεια στην ολομέλεια της τάξης και οι μαθητές θα καταθέσουν τις απόψεις τους σχετικά με το ερώτημα: «Τι θα μπορούσαμε να κάνουμε, για να γίνει η ζωή αυτών των παιδιών καλύτερη;»

Με αφορμή τον τίτλο του περιοδικού και την συζήτηση στην τάξη, ετοιμάζουμε ένα χαρτόνι, όπου οι μαθητές καταθέτουν τις σχετικές απόψεις τους, με τίτλο «Ας κάνουμε τον κόσμο καλύτερο, μπορούμε!»

Κάθε μαθητής γράφει την πρότασή του στο χαρτόνι. Στο τέλος της δραστηριότητας οδηγούμαστε στο συμπέρασμα ότι θα πρέπει να υπάρχουν νομικά κατοχυρωμένα δικαιώματα των παιδιών, ώστε να απολαμβάνουν βασικά αγαθά, όπως το παιχνίδι.

Ερωτήματα επέκτασης: Υπάρχουν όμως τέτοια νομικά κατοχυρωμένα δικαιώματα για όλα τα παιδιά απανταχού της γης;

Δραστηριότητα 2^η: «Ανακαλύπτω τα δικαιώματά μου»

Διδακτική πορεία: Στη φάση αυτή, χωρίζουμε τους μαθητές σε ομάδες και δίνεται σε καθεμιά από αυτές η αφίσα της Unicef (Γλώσσα Δ΄ Δημοτικού, Β.τ.Μ. σελ. 40, γ' τεύχος) που παρουσιάζει τα βασικά δικαιώματα του παιδιού με τη μορφή cartoon. Κάθε ομάδα αναλαμβάνει να συζητήσει και να σχολιάσει κάποια από τα δικαιώματα που αναπαρίστανται στις εικόνες και να ενημερώσει τις υπόλοιπες ομάδες της τάξης γι' αυτά, παρουσιάζοντας το περιεχόμενο της εικόνας-δικαιώματος που έχει αναλάβει («Ποιο είναι το δικαίωμα του παιδιού που εκφράζεται σε κάθε εικόνα αντίστοιχα;... Πώς μπορούν τα παιδιά να το εξασφαλίσουν;... Τι έχετε δει ή ακούσει γι' αυτό το δικαίωμα;»). Έπειτα, στην ολομέλεια της τάξης, ακολουθεί συζήτηση για τα βασικά δικαιώματα που έχουν όλα τα παιδιά ανεξαιρέτως, ενώ παράλληλα συμπληρώνονται ονομαστικά από την εκπαιδευτικό και σε ένα χαρτόνι, το οποίο θα αναρτηθεί στη «Γωνιά των παιδιών του κόσμου».

Σε ένα μεγάλο κομμάτι από σκληρό χαρτόνι ντυμένο με πράσινο γκοφρέ, πάνω στο οποίο έχουμε κολλήσει λευκό χαρτί ή χαρτόνι, έχουμε ήδη σχεδιάσει και κόψει ένα ανθρωπάκι, τον «Ευτυχούλη». Στη συνέχεια, έχουμε χωρίσει και κόψει το σχέδιο αυτό σε μικρότερα σχήματα, σαν να είναι κομμάτια ενός πάζλ. Αυτά τα κομμάτια τα δίνουμε στους/στις μαθητές/τριες και τους ζητούμε να σκιαγραφήσουν κάποιο από τα δικαιώματα ή να γράψουν κάποιο σύνθημα. Τέλος, ενώνουν όλα τα κομμάτια, όπως ταιριάζουν, για να σχηματίσουν το μικρό «Ευτυχούλη», ο οποίος θα τοποθετηθεί στη «Γωνιά των παιδιών του κόσμου» που έχουμε οργανώσει στην αίθουσα.

Καθώς υλοποιείται η φάση αυτή, θα ακούγεται σε χαμηλή ένταση το τραγούδι «Φωτιά στα σύνορα της γης».

Ερωτήματα επέκτασης: Έχουν όμως όλα τα παιδιά τη δυνατότητα να ασκούν τα δικαιώματά τους; Ποιες είναι οι οργανώσεις που τα προασπίζονται και πώς;

Θεματική Ενότητα Δ': Προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών

Διάρκεια: δύο διδακτικές ώρες

Διδακτικοί Στόχοι: Οι μαθητές να:

- Να γνωρίσουν τη δράση οργανώσεων, όπως «Unicef», «Action aid», «Γιατροί χωρίς σύνορα», «Γιατροί του κόσμου».
- Να ενημερωθούν σχετικά με τον τρόπο υποστήριξης αυτών των οργανώσεων.

Δραστηριότητα 1^η: «Ποιος προστατεύει τα δικαιώματά μου;»

Διδακτική πορεία: Δίνουμε στους μαθητές ένα φύλλο εργασίας με διάφορες εικόνες παιδιών από όλο τον κόσμο στις οποίες φαίνεται ότι παραβιάζονται βασικά τους δικαιώματα. Αφού αναγνωρίσουν ποιο είναι κάθε φορά το δικαίωμα που παραβιάζεται, θα πρέπει να προβληματιστούν για ποιον λόγο μπορεί να συμβαίνει αυτό («Ποιος/οι μπορεί να ευθύνεται/ονται για την κατάσταση αυτών των παιδιών;... Έχετε ακούσει/συναντήσει ποτέ παρόμοιες περιπτώσεις παραβίασης των δικαιωμάτων των παιδιών;... Ποιος μπορεί να προστατέψει αυτά τα παιδιά;...»)

Παρουσιάζουμε ένα μικρό video, (<http://www.youtube.com/watch?v=E8zVpjsF1FE>), το οποίο αναφέρεται στη δράση της οργάνωσης «Το Χαμόγελο του Παιδιού». Συζητούμε με τους μαθητές τι γνωρίζουν για τη δράση αυτής της οργάνωσης. («Τι έχετε ακούσει για τη δράση του Χαμόγελου του παιδιού; Ποιες άλλες οργανώσεις γνωρίζετε που προστατεύουν τα παιδιά στην Ελλάδα; Υπάρχουν οργανώσεις που προστατεύουν τα παιδιά σε όλο τον κόσμο; Γνωρίζετε κάποια; »). Στόχος μας είναι να αναφέρουν οι μαθητές οργανώσεις, όπως είναι «οι Γιατροί χωρίς σύνορα», «οι Γιατροί του κόσμου» και κυρίως «η Unicef». Ενδεικτικά αναφέρονται στοιχεία και πληροφορίες, δίνοντας στις ομάδες διάφορες εικόνες, για τη δράση των οργανώσεων αυτών.

Δίνεται στους μαθητές ένα φύλλο εργασίας όπου βρίσκονται ανακατεμένα διάφορα σχέδια-μέρη από μια ζωγραφιά (ήλιος, πέταλα λουλουδιού, ρίζες, ποτιστήρι, κοτσάνι λουλουδιού). Πάνω σ' αυτά τα σχέδια είναι γραμμένες κάποιες λέξεις (στον ήλιο είναι γραμμένα τα ονόματα κάποιων οργανώσεων, στις ρίζες του λουλουδιού είναι η υποστήριξη οικονομική και κρατική, στα πέταλα του λουλουδιού είναι τα δικαιώματα των παιδιών και στο ποτιστήρι και τις σταγόνες του είναι γραμμένες η

λειτουργία των σχολείων, οι ιατρικές υπηρεσίες και ο εθελοντισμός). Οι μαθητές, αφού πρώτα ζωγραφίσουν και κόψουν αυτά τα κομμάτια, καλούνται να τα συνδυάσουν και να τα κολλήσουν κατάλληλα σ' ένα νέο φύλλο, όπως φαίνεται και στην εικόνα. Τα δημιουργήματα των μαθητών θα αναρτηθούν στη «Γωνιά των παιδιών του κόσμου».

Στο σημείο αυτό, τονίζουμε την αναλογία μεταξύ λουλουδιού και παιδιού!! Παρόλο που όλα τα λουλούδια είναι διαφορετικά μεταξύ τους, χρειάζονται τα ίδια πράγματα για να ζήσουν και να αναπτυχθούν, καθαρό νερό, αέρα, ήλιο και χώμα σε σταθερό έδαφος για να στηρίζονται. Το ίδιο συμβαίνει και με τα παιδιά. Μπορεί να είναι όλα διαφορετικά μεταξύ τους, αλλά δεν παύει να έχουν όλα τις ίδιες ανάγκες και τα ίδια δικαιώματα στη ζωή, την τροφή, τη μόρφωση και το παιχνίδι.

Υλικά: περιοδικά, χαρτόνι σε σχήμα καρδιάς για τη γωνιά μας, σκληρό χαρτόνι που έχει κοπεί σε σχήμα από ανθρωπάκι (Ευτυχούλης), αφίσα unicef, τραγούδι, ραδιόφωνο, ψαλίδι, βίντεο, εικόνες, κολάζ, φύλλα εργασίας, λευκό χαρτί, μαρκαδόροι,

Αξιολόγηση: Η αξιολόγηση θα στηριχτεί στη συζήτηση με βάση το περιοδικό και στην επεξεργασία του χαρτονιού και επίσης θα βασιστεί στην σωστή συμπλήρωση ενός από τα κομμάτια του Ευτυχούλη από κάθε μαθητή με ένα από τα νομικά κατοχυρωμένα δικαιώματα για όλα τα παιδιά του κόσμου.

Διαθεματικά Σημεία: *Εικαστικά:* παζλ με δικαιώματα παιδιού και κολάζ πάνω στον Ευτυχούλη, *Γλώσσα:* Ανάγνωση κειμένου, ανάπτυξη προφορικού και γραπτού λόγου.

Οργάνωση των μαθητών: πέντε ομάδες των τριών ατόμων, ολομέλεια και ατομικά.

Θεματική Ενότητα Ε' και ΣΤ: *Τα οφέλη του να είμαστε μαζί και όλοι είμαστε ίσοι και διαφορετικοί*

Διάρκεια: 5 διδακτικές ώρες

Διδακτικοί Στόχοι: Οι μαθητές να:

- να συζητήσουν και να αποφανθούν ότι η διάκριση των παιδιών σε έγχρωμα και άσπρα είναι αβάσιμη, η διαφορετικότητα είναι παντού, ανάλογα με τις συνθήκες είμαστε και διαφορετικοί.
- να κατανοήσουν τα οφέλη από τις πολιτισμικές ανταλλαγές
- να κατανοήσουν ότι η διάκριση ανάμεσα σε έγχρωμα – άσπρα είναι στερεότυπο, δεν ισχύει.

- να κατανοήσουν τον παράλογο χαρακτήρα της ξενοφοβίας
- να κατανοήσουν ότι, παρόλο που τα παιδιά όλου του κόσμου διαφέρουν σε πολλά στοιχεία μεταξύ τους, υπάρχει κάτι κοινό: το ότι είναι παιδιά και έχουν τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες ανάγκες, και αυτά που τους ενώνουν είναι περισσότερα και πιο ουσιαστικά από αυτά που τα διαχωρίζουν μεταξύ τους.

Δραστηριότητα 1^η: « Πολύχρωμες φατσούλες»

Διδακτική πορεία: Φέρνουμε στην τάξη μπισκότα «φατσούλες». Λέμε στους μαθητές ότι τα μπισκότα είναι «λευκά» και η μερέντα, η φράουλα και η μπανάνα που έχουν μέσα, έχουν διαφορετικά χρώματα, επειδή βάλανε μέσα σε αυτά διαφορετικά στοιχεία.

Σκεφτείτε τα ίδια μπισκότα χωρίς πολλές διαφορετικές γεμίσεις, σκέτα χωρίς φράουλα, ή σοκολάτα. Αυτές οι φατσούλες σας θυμίζουν κάτι; Ίσως ένα παιδικό προσωπάκι; Είναι σαν προσωπάκια, με μύτη, μάτια κλπ..

Μοιάζουν σε τίποτα άλλο με σας; Πιστεύετε ότι αν έρθετε σε επαφή με ανθρώπους από διαφορετικές χώρες θα είναι καλύτερα από το να κάνετε παρέα μόνο με παιδιά από τη χώρα σας; Όπως τα μπισκότα που είναι πιο λαχταριστά όταν έχουν μέσα διάφορες γεύσεις, από όταν είναι σκέτα έτσι και οι άνθρωποι έχουν να κερδίσουν από την επαφή, την παρέα με διαφορετικούς από αυτούς και να γίνουν καλύτεροι. Έχετε καμιά ιδέα, πώς δηλαδή;

Να τους δώσουν πράγματα και να πάρουν από αυτούς! Όπως και στη δραστηριότητα με το παιχνίδι κρίκετ που μας ήρθε από την Αμερική!

Εδώ βέβαια θα πρέπει να αναφερθούμε στην ανάγκη για αποφυγή άκριτης υιοθέτησης ξενόφερτων συνηθειών και αντικειμένων και στον αντίστοιχο συχνά παραγκωνισμό των ντόπιων. Πρέπει να είμαστε προσεκτικοί, να παίρνουμε κάτι που είναι καλύτερο από το δικό μας ή κάτι που δεν έχουμε και το θεωρούμε χρήσιμο, όχι να γνωρίσουμε διαφορετικά αντικείμενα και συνήθειες και να ξεχάσουμε τα δικά μας.

Με αφορμή την παραπάνω δραστηριότητα θα απαγγείλουμε στα παιδιά το παρακάτω ποίημα, που προτάθηκε από τα Ηνωμένα Έθνη ως το καλύτερο ποίημα του 2006 και έγραψε ένας Αφρικανός μαθητής. Μάλιστα, πέρα από το όφελος που μπορούν να αποκομίσουν οι άνθρωποι διαφορετικών περιοχών με τις μεταξύ τους αλληλεπιδράσεις, αξίζει να σημειωθεί όλοι οι άνθρωποι μεταξύ τους διαφέρουν όχι μόνο οι κάτοικοι της Αφρικής από τους υπόλοιπους! Δεν είναι μόνο οι Αφρικανοί έγχρωμοι, πλέον καθιερωμένος όρος!

«Και λες εμένα έγχρωμο; Όταν γεννιέμαι, είμαι μαύρος .....Όταν γεννιέσαι, είσαι ροζ ... Όταν μεγαλώνεις, γίνεσαι λευκός ... Και λες εμένα έγχρωμο;»

Στο σημείο αυτό δίνουμε τη δυνατότητα στους μαθητές να εκφράσουν ελεύθερα τις απόψεις τους, τις οποίες και συζητούμε στην ολομέλεια της τάξης. Με βάση το παραπάνω ποίημα, δείχνουμε στους μαθητές το παρακάτω άρθρο από την εφημερίδα «Τα Νέα» με τίτλο «Έλληνες, οι πιο ξενόφοβοι στην Ευρώπη».

Στο σημείο αυτό οι μαθητές καλούνται να γράψουν ένα γράμμα στην εφημερίδα, απευθυνόμενοι σε αυτούς τους «ξενόφοβικούς Έλληνες» και να μιλήσουν για τα οφέλη των ανθρώπων από τη γνωριμία και επαφή τους με ανθρώπους από άλλη χώρα. Δηλαδή, αν εμείς πάμε σε μια άλλη χώρα, θα είμαστε οι ξένοι για αυτούς και θα πρέπει να μας φοβούνται; Αναρωτιόμαστε ... αυτό είναι παράλογο!

Δραστηριότητα 2^η: «Ένα διαφορετικό θέατρο»

Διδακτική πορεία: Έχοντας μιλήσει για τα οφέλη από την συνύπαρξη διαφορετικών ατόμων και μάλιστα βλέποντας τη διαφορετικότητα σαν αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής μας, ανάλογα με τη φάση στην οποία βρισκόμαστε και όχι μόνο σαν αποτέλεσμα της διαφορετικής μας προέλευσης (παραπάνω ποίημα) ακούμε στην τάξη το τραγούδι του Καραγκιόζη «Σαν τον Καραγκιόζη», (<http://www.youtube.com/watch?v=5asxyrhF6Uk&feature=related>), με ειδική μνεία στους στίχους, «βάλε στη σκιά σου τούτο το παιδί, που δεν έχει απόψε που να πάει, αν δεν ντρέπεσαι να καθίσεις πίσω, έλα στην παράσταση...

Συμπερασματικά, από όλες τις παραπάνω δραστηριότητες και με συμπυκνωμένο το νόημα σε αυτούς τους λίγους στίχους, όχι μόνο η διαφορετικότητα είναι παντού σαν φυσικό δεδομένο της ζωής μας, όχι μόνο μπορούμε να ωφεληθούμε από αυτή, αλλά είναι και χρέος μας σαν άνθρωποι να προστατεύσουμε όλα αυτά τα παιδιά που το έχουν ανάγκη.

Ακολουθεί μια μικρή παράσταση από το θέατρο σκιών με φιγούρες που θα κατασκευάσουμε εμείς με βάση την οικογένεια του Καραγκιόζη και με σενάριο γραμμένο από εμάς με τίτλο «Ο ξένος». Επηρεασμένοι από τις προσωπικές μας εμπειρίες ως συμμαθητές, δάσκαλοι σε σχολεία με αλλοδαπούς μαθητές αλλά και από «τον Έμπορο της Βενετίας» του Σαίξπηρ, και το μικρό πρίγκιπα του Σαιντ Εξυπερύ. Ας μην ξεχνάμε τον Καραγκιόζη, που τόσο αγαπάμε και βρίσκουμε και στα βιβλία μας της γλώσσας τον πήραμε από την Ανατολή και συγκεκριμένα από τους Τούρκους!

Ακολουθούν σχετικές φιγούρες προς κατασκευή. Θα μοιράσουμε ρόλους στους μαθητές και θα εναλλάσσονται, για να παίξουν όλοι.

Υλικά: μπισκότα, φύλλο χαρτιού με ποίημα, φύλλο εργασίας με άρθρο, φιγούρες καραγκιόζη κατασκευασμένες από εμάς, κάρτες με διαλόγους, τραγούδι, ραδιόφωνο.

Αξιολόγηση: Η αξιολόγηση θα βασιστεί στη σχετική συζήτηση που θα προωθήσουμε με βάση το ποίημα «Και λες εμένα έγχρωμο;» και την αξιολόγηση του φύλλου εργασίας που θα δοθεί στους μαθητές όπου θα κληθούν να σχολιάσουν το φαινόμενο της ξενοφοβίας και τη θετική ή αρνητική στάση που είναι καλό να έχουμε απέναντι στο διαφορετικό. (Αποκρίσεις με βάση την αναλογία μπισκότα φατσούλες – άνθρωποι, πιο γευστικά με τις διάφορες γεμίσεις μπανάνα, σοκολάτα κλπ έτσι και οι άνθρωποι κερδίζουν, γίνονται καλύτεροι με την επαφή με το διαφορετικό αλλά και στη συζήτηση που θα διεξαχθεί στην ολομέλεια της τάξης για το σενάριο της παράστασης του καραγκιόζη με τίτλο «Ο ξένος».

Διαθεματικά Σημεία: *Θέατρο:* Θέατρο Σκιών για την Παράσταση του Καραγκιόζη,

Γλώσσα: Ανάπτυξη προφορικού λόγου με τους διαλόγους του Καραγκιόζη.

Οργάνωση των μαθητών: ολομέλεια, πέντε ομάδες των τριών ατόμων.

Θεματική Ενότητα Ζ': Μπορούμε να είμαστε φίλοι

Διάρκεια: 2 – 3 διδακτικές ώρες

Διδακτικοί Στόχοι: Οι μαθητές:

- να κατανοήσουν ότι η φιλία παίζει σημαντικό ρόλο στη ζωή του ανθρώπου.
- να νιώσουν τη δύναμη της αγάπης.

Δραστηριότητα 1^η: «Δώσε αγάπη»

Διδακτική πορεία: Έχοντας συζητήσει ότι αν και διαφορετικά τα παιδιά του κόσμου σε ορισμένα σημεία, στην ουσία τους είναι όλα ίδια (όλα παιδάκια με τις ίδιες ανάγκες) μια από τις σημαντικές τους ανάγκες είναι η ανάγκη για τη μεταξύ τους φιλία. Ας γιορτάσουμε λοιπόν στην τάξη την Παγκόσμια γιορτή φιλίας και ας ανταλλάξουμε δώρα.

Ρωτάμε σχετικά με τις ανάγκες των ανθρώπων που είναι κοινές σε όλους και ιδίως στα μικρά παιδιά. Αναφερθήκαμε διεξοδικότερα στην ανάγκη για παιχνίδι και μόρφωση. Τι νόημα έχει όμως ένα παιχνίδι χωρίς συμπαίκτη, μοναχικό και τι νόημα σχολείο χωρίς συμμαθητές για παρέα; (Αναφορά στην σπουδαιότητα της φιλίας ως πανανθρώπινη ανάγκη). Καταγράφουμε τις ανάγκες αυτές σχηματικά.

Διαβάζουμε το πεζό κείμενο «Δώσε την αγάπη» της Αγγελικής Βαρελά, από το ανθολόγιο της α' και β' δημοτικού. Αποφασίζουμε να οργανώσουμε και εμείς στην τάξη μια γιορτή φιλίας, όπως και οι ήρωες της ιστορίας μας ανάμεσα στις 5 ηπείρους της γης. Έχουμε ενημερώσει τους μαθητές από την προηγούμενη ημέρα να φέρουν δώρα για τους συμμαθητές τους. Επισημαίνουμε, ότι τα δώρα μπορεί να είναι ένα φαγητό-γλυκό από τη μαμά τους(για παράδειγμα κουλουράκια κλπ)!

Συγκεκριμένα, οι μαθητές χωρίζονται σε 5 ομάδες, μία για κάθε ήπειρο, και τα μέλη κάθε ομάδας κρεμάνε από την μπλούζα τους με μανταλάκι ειδικό ξύλινο μια καρτέλα με την αντίστοιχη ονομασία της ηπείρου που αντιπροσωπεύουν που θα φτιάξουμε με χαρτόνι.

Τα δώρα μοιράζονται από κάθε μαθητή στους υπόλοιπους συνομηλίκους λέγοντας κάθε φορά τα λόγια του μικρού Γιάννου από την ιστορία μας «Δώσε αγάπη έτσι απλά».

Έπειτα, πιάνονται όλα τα παιδιά χέρι χέρι και χορεύουν σε κύκλο ακούγοντας το μελοποιημένο ποίημα του Ρίτσου «Αν όλα τα παιδιά της γης».

Υλικά: κείμενο «Δώσε την αγάπη» της Αγγελικής Βαρελά, από το ανθολόγιο της α' και β' δημοτικού, τραγούδι, ραδιόφωνο, γλυκά, φαγητά.

Αξιολόγηση: Η αξιολόγηση θα βασιστεί στη συζήτηση που αφορά το κείμενο για την σπουδαιότητα ή μη μιας παγκόσμιας γιορτής φιλίας και των σκέψεων και συναισθημάτων που προκαλεί μια τέτοια ιδέα στους μαθητές σε συνδυασμό και με το μελοποιημένο ποίημα του Ρίτσου.

Διαθεματικά Σημεία: *Φυσική Αγωγή:* χορός, *Μουσική:* Μελοποιημένο ποίημα «Αν όλα τα παιδιά της γης», ακούμε και τραγουδάμε το τραγούδι «Φωτιά στα σύνορα της γης».

Οργάνωση των μαθητών: πέντε ομάδες των τριών ατόμων, ολομέλεια.

Τα μερικά μαθησιακά προϊόντα από τις δραστηριότητες μπορούν να παρουσιαστούν σε εκδήλωση που θα διοργανώσει η τάξη με τη συμμετοχή όλων των μαθητών του σχολείου και των γονέων.